

A külföld a Fideszt látta esélyesebbnek

Aggodalom a MIÉP esetleges kormányzati szerepe miatt

NOL • [M. Lengyel László](#) • 2002. április 7.

A külföldi sajtóban szombaton és vasárnap is folytatódott a magyarországi választások tétjének és esélyeinek ismertetése és kommentálása. A külföldi elemzők többsége a Fideszt tartotta esélyesebbnek, ugyanakkor a legtöbbször valamilyen módon hangot ad a jobbratolódás, a nacionalizmus, antiszemitizmus jelenségeinek és felhívja a figyelmet az esetleges MIÉP-pel kötendő koalíció veszélyeire.

A Vreme című belgrádi hetilap elemzése szerint a bonyolult magyar választási rendszer miatt csak a voksolás második fordulója után lesz világos a kép, de a választási matematikából majdnem bizonyossággal levezethető, hogy a Fidesz lesz a választás győztese. A budapesti keltezésű cikk szerzője, Bódis Gábor szerint, ha a Fidesz nem szerez abszolút többséget, és csak három párt kerül be a parlamentbe, akkor a második legsikeresebb párt, az MSZP az SZDSZ-szel alakít kormányt, mivel a jelenlegi legnagyobb kormánypárt nem lép koalícióra "esküdt ellenségeivel". A másik lehetőség: Csurka István MIÉP-je bekerül a parlamentbe, és a "fiatal és okos" fideszeseknek, élükön Orbán Viktorral állást kell foglalniuk kapcsolatukról a MIÉP-el. Tekintettel arra, hogy Magyarország az Európai Unió kapujában áll, Budapestnek legkevesebb van szüksége magyar Haiderre, Le Penre vagy Seseljre.

A Vjesnik című zágrábi napilap Holtverseny Magyarországon címmel közöl cikket. Az újság egyebek között úgy látja, hogy a jobb- és a baloldal közötti szinte holtversenyben fontos szerepet játszik a parlamentbe jutó többi négy-öt (sic) politikai párt. A lap szerint a választási kampány hajrája annyira eldurvult, hogy Orbán Viktor "egy közeli munkatársa nyilvánosan üzent a jelenlegi kormányzó koalíció bírálóinak, hogy akár fel is akaszthatják magukat". A Vjesnik a jelenlegi jobbközép kormánykoalíció választási adujának és "az ambiciózus és egyre népszerűbb" Medgyessy Péter vezette szocialista ellenzék állításaira adott válaszában minősítette, hogy közvetlenül a választások előtti napokban hoztak nyilvánosságra adatokat a munkanélküliség csökkenéséről, a gazdasági növekedésről és az infláció csökkenéséről.

A Vecernji list című zágrábi napilap szombati írása szerint Orbán Viktor konzervatív táborának nagyobb esélyei vannak a győzelemre, mint a szocialistáknak. A legnagyobb példányszámú horvát napilap szerint a lényegesen népszerűbb, magabiztosabb, ügyesebb szónok Orbán Viktornak sikerült megosztania a magyar társadalmat, és ez megfelel a Fidesznek. Orbánnak az a vesszőparipája, hogy Magyarországon még nem ment végbe a változás a kommunista rendszerből a demokratikusba, ezért semmiképpen sem engedhető meg a szocialisták, azaz a megreformált kommunisták újbóli hatalomra kerülése. A mai magyar gazdasági stabilitás a fájó Bokros-csomag eredménye - írja a zágrábi újság. A lap szerint Orbán Viktor a szavazatok 44 százalékával nyerhet Medgyessy Péterék 38 százalékával szemben, és a parlamentbe még két párt, a baloldali SZDSZ, és Csurka István szélsőjobboldali MIÉP-je juthat be. Csurka koalíciós partnernek is kínálkozik, Orbán Viktor azonban rendkívül óvatos.

A Neue Zürcher Zeitung című svájci lap tudósítója, Andreas Oplatka cikkét közölte Utolsó párbaj a választások előtt Magyarországon címmel. Ebben szól Orbán Viktor és Medgyessy Péter közötti pénteki vita előzményeiről, majd megállapítja: érthető, hogy Medgyessy a

személyes presztízs háttérbe állítása mellett döntött, mert a szocialistákat nem tekintik a legesélyesebbeknek. Vezető jelöltjüknek ilyen körülmények között az volt a feladata, hogy semmit ne hagyjon kihasználatlanul, s felhasználjon a fellépésre kínálkozó minden lehetőséget.

Oplatka részletesen szól arról, hogy a két személyiség között nem csupán a pártállásban, hanem az indulásban, s az egész karrierben is jelentős különbségek vannak. "És, amint a vitában újra bebizonyosodott, Orbán élénk és szellemes vitapartner, míg Medgyessy – akit ugyan komoly nemzetgazdásznak tekintenek – csak szerény retorikai képességekkel rendelkezik" – írja a szerző.

Az ABC című spanyol monarchista-katolikus-konzervatív napilap vasárnapi száma interjút közöl Medgyessy Péterrel. A Ramiro Villapadierna, a lap különtudósítója által készített interjúban többek között Magyarország EU integrációjával kapcsolatban Medgyessy kijelentette, hogy a magyarok túlnyomó többsége a csatlakozás mellett van. Hangsúlyozta még, hogy "le kell fékezni a jelenlegi nacionalizmust, és meg kell nyugtatni a magyarokat: belépünk az EU-ba, de megtartjuk nemzeti sajátosságainkat". Kijelentette, hogy kormányra kerülése esetén újra kívánja tárgyalni a belépés mezőgazdasági fejezetét, és egyéni megítélést kíván Magyarország számára. Az ország jelenlegi helyzetében azt ítélte a legveszélyesebbnek, hogy "a Fidesz le akar paktálni a szélsőjobboldali MIÉP-pel".

A magyar választások favoritja, Orbán Viktor feltartóztathatatlan felemelkedése című hét végi cikkében a Le Monde a választások valószínű győzteseként mutatja be a magyar kormányfőt. A mértékadó francia liberális lap alcíme szerint "a konzervatív magyar miniszterelnök a nacionalista és antiszemita szélsőjobboldalra kacsingat abban bízva, hogy megszerezheti a többséget az április 7-21-i választásokon". A miniszterelnöki portrét festő Christophe Chatelot footballhasonlattal élve egyebek között olyan ügyes politikai játékosnak ítéli Orbánt, aki a széleken vezetett támadás taktikáját alkalmazza ellenfelei legyűrésére: Miután felismerte, hogy a baloldalon biztos lábakon áll a védelem, úgy döntött, hogy a lehető legközelebb fut fel a magyar nacionalizmus nyitott, de iszapos jobbszéléig. Ez a kiugrás nyugtalanítja a döntőbírói vagy nézői szerepkörben lévőket, azaz a magyar szavazótábor egy részét, a szomszéd országokat, az Európai Uniót és az Egyesült Államokat.

Andrej Artyomov, az orosz Nyezaviszimaja Gazeta cikkírója a kampány nemzetközi vonatkozásai közül a magyar kedvezménytörvényt és a Benes-dekrétumok Orbán Viktor által szorgalmazott visszavonását emeli ki.

A lap szerint a "nacionalista tónussal" a magyar kormányfő egyrészt belső támogatottságát akarta növelni, másfelől pedig kijátszani a nyugaton mindig sikeres kisebbségi kártyát. A budapesti lépések azonban ellenérzéseket szültek Bukarestben és a visegrádi együttműködés fővárosaiban. Nem váltottak ki kedvező visszhangot nyugaton sem, a magyar közvélemény pedig fontosabbnak érezve a jó viszonyt a szomszédokkal, csak "udvarias tapssal" jutalmazta a miniszterelnököt - írja. Mindemellett úgy értékelte, hogy az Orbán-kormányban van mivel büszkélkednie a választók előtt. Az MSZP kampányáról szólva azt emelte ki a szerző, hogy a szocialista párt jelentős mértékben megfiatalította vezetőségét, miniszterelnök-jelöltként viszont a 60 esztendőes Medgyessy Pétert, az ország egyik legelismertebb közigazgását indította, hangsúlyozva törekvését egy pragmatikus, ideológiai kényszerektől mentes kormányzásra.

A megosztott Magyarország választásokra készül címmel közölte szombaton a Financial Times tudósítójának helyszíni jelentését. A brit gazdasági napilap kontinentális kiadásában Robert Wright beszámol a magyar kormányfő csornai választási kampánygyűléséről, ahol a

résztevők "úgy fogadták Orbán Viktort, mint egy rocksztárt". A tömegben sokan kokárdát viseltek - egyikét azoknak a jelképeknek, amelyeket Orbán és a Fidesz kisajátított. "A kampányban azonban alig esett szó Magyarország legfontosabb problémáiról: EU-csatlakozásáról, gazdasági fejlődéséről és a lerongyolódott egészségügyi rendszeréről" - írja. A választási küzdelem másik jellegzetességét abban látja, hogy erősen megosztotta a magyar társadalmat. A választási eredmények azon fordulhatnak meg, hogy a kisebb pártok közül melyeknek sikerül átlépniük a parlamentbe való bejutáshoz szükséges 5 százalékos küszöböt.

A The Times című brit napilap szombati cikkében úgy véli, hogy Orbán Viktor konzervatív magyar miniszterelnök, "aki nyílt modorával felbosszantotta mind az Európai Uniót, mind közép-európai szomszédjait, a rivális szocialistákkal fej fej mellett érkezett pénteken a választási kampány utolsó szakaszába". A brit napilap szerint a vasárnapi választások túlságosan szorosak lehetnek, és április második felében a második forduló dönthet megrendezésére. A The Times valószínűnek tartja, hogy Orbán Viktor végső győztesként kerül ki. Ebben az esetben ő lesz az első nem kommunista vezető Kelet-Európában, aki visszatér hivatalába - írja.

A magyar jobboldal győzelemre fogad címmel közölt cikket szombati számában a konzervatív Le Figaro.

A Budapestről keltezett írás alcíme szerint A leköszönő kormányfő gazdasági virágzástól doppingolt koalíciója a választási előrejelzések élvonalában van. Stéphane Kovacs, a francia lap kiküldött tudósítója valószínűnek ítéli, hogy a vasárnapi választásokon a magyarok rendszerváltás óta első ízben nem a kormányváltás mellett döntenek: a jobboldali kormánykoalíciót vezető Orbán Viktor jó eséllyel megőrzi miniszterelnöki székét. Az utolsó felmérések 43-48 százalékos támogatottságot jeleznek a kormányfő Fidesz pártjának, amely megelőzi a 37-39 százalékra mért szocialistákat.

A Kurier című bécsi lap Kelet-Európa szakértőjeként ismert újságírója, Jana Patsch cikkét közölte "Orbán Viktornak jó esélyei vannak az újráválasztásra" címmel. A szerző szerint a választások előtt már csak két nyitott kérdés foglalkoztatja a magyarokat: megszerzi-e a Fidesz az abszolút többséget, és sikerül-e Csurka Istvánnak, a MIÉP szélsőjobboldali vezérének bejutni a parlamentbe?

A Der Standard című liberális bécsi napilap szombaton Meggyőzés helyett mozgósítani címmel közli tudósítója, Gregor Mayer cikkét, valamint Az ölebek paradicsoma címmel **Eörsi István** író vendégkommentárját.

Mayer véleménye szerint a magyar választási harcban már nem meggyőzésről, hanem mozgósításról volt szó, Orbán Viktor az erő kultuszának hódol, és egyik alapaxiómája szerint a szociálisan gyenge helyzetben lévők amúgy sem mennek el választani. A szocialisták azonban éppen ezt a réteget akarták megszólítani. Mayer úgy látja, Medgyessy Pétert azért került a lista élére, mert az MSZP-ben nem tudtak megegyezni abban, hogy ki vezesse a pártot a választási harcban. Ám a szerző szerint Medgyessy is "elvesztett poszton" állt Orbánnal szemben e választási harcban. Orbán mézet csepegtetett a középosztályhoz tartozó kevesek és az oda tartozni kívánó sokak fülébe. Ha a fiatal demokraták a felmérésekben megelőzték a szocialistákat, akkor ez azon múlt, hogy az általuk meghatározott politikai légkörben már nem a meggyőzésről, hanem a mozgósításról volt szó. Orbán fiatal demokratái "mindenkit ellenségnek tekintenek, aki nem sorol be hozzájuk" – írja a szerző.